

50 ΧΡΟΝΙΑ από την κυκλοφορία του πρώτου δελτίου
«*Το παιδί μίλησε: Προ-Πο!*»

γιατί μια μέρα θα γλείφετε εκεί όπου τώρα φτύνετε. Μια μέρα ο Γκάλης θα αποδείξει ότι ο ένας μπορεί να νικήσει τους πέντε» ήταν η αντίδραση του «πατριάρχη» του μπάσκετ του Αρη κ. **Ανέστη Πεταλίδη**, ο οποίος δεν χρειάστηκε να περιμένει πολύ καιρό για να δικαιωθεί. Στις 2 Δεκεμβρίου 1979, στο ντεμπούτο του με τη φανέλα του Αρη απέναντι στον Ηρακλή ο Γκάλης σημειώνει 30 πόντους και η ομάδα του επικρατεί δύσκολα με 79-78. Ήταν η αρχή μιας κολοσσιαίας καριέρας που έκανε αθλητές όπως ο **Αρβιντας Σαμπόνις** («αν ο Γκάλης θέλει να σκοράρει, θα το πετύχει ό,τι και αν κάνει ο αντίπαλος») και ο αείμνηστος **Ντράζεν Πέτροβιτς** («θα ήθελα πολύ να έπαιζα στην ίδια ομάδα μαζί του. Να του δίνω την μπάλα και να σκοράρει») να υποκλιθούν, αλλά δεν είχε την κατάληξη που αρμόζει σε έναν θρύλο.

Επειτα από οκτώ πρωταθλήματα, επτά Κύπελλα Ελλάδος, ένα Ευρωπαϊκό και αμέτρητες ατομικές διακρίσεις, ήλθε εκείνη η βραδιά στο Μετς (Αμπελόκηποι - Παναθηναϊκός, 18 Οκτωβρίου 1994), όπου ο τότε προπονητής του στο Τριφύλλι κ. **Κώστας Πολίτης** αποφασίζει να μην τον χρησιμοποιήσει σε όλο το πρώτο ημίχρονο. Παρά την έκκληση του κ. **Παύλου Γιαννακόπουλου** ο Γκάλης μαζεύει τα πράγματά του και εξαφανίζεται. «*Το χειρότερο ελάττωμα για έναν άνθρωπο είναι η αχαριστία και ειδικά από ανθρώπους που χρωστούν τα πάντα σε στιγμές του παρελθόντος*» θα πει αργότερα ο Γκάλης, αλλά η Ιστορία γράφεται μόνο μια φορά. Αν μπορούσε να ξαναγραφτεί, δεν θα επαναλαμβανόταν η αδικία και ο 52χρονος τώρα **Νικόλαος Γεωργαλής** (όπως είναι το πραγματικό όνομά του) θα είχε κατακτήσει έστω έναν τίτλο πρωταθλητή Ευρώπης σε κάποιο από τα τέσσερα Φάιναλ Φορ που αγωνίστηκε με τον Αρη και τον Παναθηναϊκό. Σε κάθε περίπτωση, πάντως, ο χώρος και οι άνθρωποι του μπάσκετ και του αθλητισμού γενικότερα οφείλουν πολλά στον μεγάλο Νικ Γκάλη, ο οποίος σε όσους έψαχναν να του προσάψουν μειονεκτήματα του τύπου ότι δεν καρφώνει απαντούσε με την πληρωμένη ατάκα: «*Και το λέει απ, όπως και το κάρφωμα, δύο πόντους μετράει!*» ●

ΤΟΥ **Ι. ΓΕΩΡΓΑΚΗ**

Την Κυριακή 1η Μαρτίου 2009 θα συμπληρωθούν 50 χρόνια από ένα ιστορικό αθλητικό γεγονός με ευρύτερες κοινωνικές διαστάσεις. Πρόκειται για το πρώτο δελτίο Προ-Πο, που κυκλοφόρησε την Κυριακή 1η Μαρτίου 1959 από τον Οργανισμό Προγνωστικών Αγώνων Ποδοσφαίρου (ΟΠΑΠ) – τον περήφωμο αιμοδότη του ελληνικού αθλητισμού όπως αποκλήθηκε – ο οποίος είχε ιδρυθεί δύο μήνες νωρίτερα (με Βασιλικό Διάταγμα της 20ής Δεκεμβρίου 1958). Ο πρώτος διαγωνισμός περιελάμβανε 12 αγώνες. Δέκα από τα ελληνικά πρωταθλήματα και δύο από το ιταλικό Καμπιονάτο. Κράχτης από τους ελληνικούς αγώνες ήταν το ντέρμπι Ολυμπιακός - Παναθηναϊκός στο τότε στάδιο «Γ. Καραϊσκάκης».

Δεν ήταν λίγες οι ομάδες από αυτές που μεσουρανούσαν στα τέλη της δεκαετίας του 1950 στο ελληνικό ποδόσφαιρο – και είναι «άγνωστες» στους νεότερους φίλους του ποδοσφαίρου – που οι αγώνες τους συμπεριλήφθησαν στο δελτίο Προ-Πο. Μεταξύ αυτών ο ιστορικός Παναγιώλειος, η Δόξα Δράμας, ο Ερμής και η Δόξα Πειραιά που τότε αγωνίζονταν στο πρωτάθλημα της Α2 κατηγορίας, η Δάφνη Αθηνών και η ΑΕ Ν. Ιωνίας, ο Α.Ο. Κηφισιάς και ο ΓΣ Αμαρουσίου, ο Φίλιππος Θεσσαλονίκης και η Δόξα Νεαπόλεως. Από τις τέσσερις ιταλικές ομάδες μόνο η Αταλάντα αγωνίζεται σήμερα στην Α' κατηγορία, ενώ «αγνοείται» η τύχη της Βερόνα, της Νοβάρα και της Τάραντο. Οι εφημερίδες της εποχής μεταξύ άλλων ενημέρωναν τον κόσμο ότι τα δελτία δεν πωλούνται αλλά διατίθενται δωρεάν από τα πρακτορεία και εξηγούσαν ότι η νίκη της γηπεδούχου ομάδας σημειώνεται με 1, της φιλοξενούμενης με 2 και με Χ το ισόπαλο αποτέλεσμα.

Και επειδή ήταν άλλα τα ποδοσφαιρικά ήθη της εποχής «*λόγω της ενάρξεως του Προ-Πο δεν είναι φρόνιμον να επεκταθώμιν εις προγνωστικάν διά την έκβασιν των αγώνων*» έγραφε την προηγούμενη η εφημερίδα «Τα Νέα».

Στα πρακτορεία Προ-Πο που άρχισαν να ξεφυτρώνουν στους δρόμους των μεγάλων πόλεων παίχτηκαν 213.670 δελτία και οι εισπράξεις ανήλθαν σε 1.014.932,50 δρχ. Σύμφωνα με το ΒΔ της 20ής Δεκεμβρίου 1958, το 45% των εισπράξεων θα μοιραζόταν εξ ίσου στις δύο κατηγορίες των νικητών, τους 12άρηδες και τους 11ρηδες. Το υπόλοιπο ποσό κατέληγε στο ταμείο της ΓΤΑ αφού αφαιρούνταν τα λειτουργικά έξοδα του ΟΠΑΠ. Η ΓΤΑ σύμφωνα με το ΒΔ διέθετε το 3% στην Επιτροπή Ολυμπιακών Αγώνων, 2% στον ΣΕΓΑΣ ο οποίος τότε καλλιεργούσε τα περισσότερα αθλήματα, το 2% στην ΕΠΟ και το 1,5% στην εταιρεία Ιπποδρομιών. «*1, 2 ή Χ, ό,τι και να προβλέψετε βοηθάτε στην ανάπτυξη του ελληνικού αθλητισμού*» έγραφε η πρώτη διαφήμιση της εποχής.

Ενας και μοναδικός τυχερός με 12 ορθές προβλέψεις ο Νίκος Πάσσαρης, κάτοικος της οδού Φωκίωνος Νέγρη 61, κέρδισε το εντυπωσιακό ποσό για την εποχή των 228.360 δρχ. Οι 48 εντεκάρηδες, μεταξύ των οποίων οι ενεργειαίοι επιθετικοί του Παναθηναϊκού **Ευάγγελος Πανάκης** και **Λάκης Πετρόπουλος**, κέρδισαν από 6.757, 50 δρχ. Οι δύο άσοι του Παναθηναϊκού προφανώς δεν πρόβλεψαν την ήττα της ομάδας τους από τον Ολυμπιακό με 2-0. Στις 28 Ιουνίου 1959 οι αγώνες στο δελτίο έγιναν 13 και τρεις οι κατηγορίες που μοίραζαν κέρδη στους νικητές. Πρώτος πρόεδρος του ΟΠΑΠ ήταν ο Νικόλαος Παπαρόδου, ενώ ως το 1990 που ο ΟΠΑΠ ξεκίνησε τη διεξαγωγή του αριθμολαχείου Λόττο το Προ-Πο ήταν ο μοναδικός χρηματοδότης της ΓΤΑ και του ελληνικού αθλητισμού. ●

Αυτό είναι το πρώτο δελτίο Προ-Πο, με 12 αγώνες, δύο αναπληρωματικούς αλλά και με διαφημίσεις της εποχής τυπωμένες στο δελτίο. Η νικήτρια στήλη, την οποία προέβλεψε μόνο ένας εκ των χιλιάδων παικτών που συμπλήρωσαν τα πρώτα 213.670 δελτία, ήταν: 1, 2, 1, 2, Χ, Χ, 2, 2, 1, 2, 1, Χ.